

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Budapesten, 2009. évi december hó 8. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A kábítószerrel visszaélés büntette és más bűncselekmény miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Monori Városi Bíróság 6.B. 489/2001/35. számú ítéletét, és a Pest Megyei Bíróság 1.Bf.906/2002/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Monori Városi Bíróság a 2002. május 24-én kihirdetett 6.B.489/2001/35. számú ítéletével a terheltet jelentős mennyiségű kábítószerrel visszaélés büntette, valamint lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntette miatt halmazati büntetésül hét év börtönre, 350.000 forint pénzmellékbüntetésre és a Magyar Köztársaság területéről történő kiutasításra ítélte. Rendelkezett az ügy járulékos kérdéseiről is.

Az ítélet ellen a terhelt és a védő a büntetés enyhítése érdekében jelentettek be fellebbezést.

A fellebbezést elbírálva a másodfokon eljáró Pest Megyei Bíróság a 2002. november 26. napján meghozott 1.Bf.906/2002/6. számú ítéletével az elsőfokú határozatot annyiban változtatta meg, hogy a börtönbüntetés tartamát öt évre mérsékelte; egyebekben azt helybenhagyta.

A másodfokú bíróság által is irányadónak tekintett tényállás lényege a következő:

a terhelt holland állampolgár; magyarországi rokoni, baráti kapcsolatokkal rendelkezik, így a cselekmény elkövetését megelőzően már kb. 25 éven át rendszeresen járt Magyarországra.

1993-ban egy tanyát is vásárolt.

1993. év őszén a terhelt Hollandiában megismerkedett két személlyel, akikkel megállapodott abban, hogy a tanyáját indiai vadkender termesztésére 100.000 Gulden anyagi haszon reményében a rendelkezésükre bocsátja.

E két holland állampolgártól átvett 30.000 Guldenből a terhelt közel ezer négyzetméter fóliasátrat állíttatott fel és a tanyaépület padlását, pincéjét is a szárítás, illetve a palánták neveléséhez szükséges módon átalakította, továbbá a termesztéshez román állampolgárokat is alkalmazott.

Az indiai vadkender termesztését 1994. márciusában el is kezdték, azt kezdetben a két holland állampolgár irányította, de abban a terhelt is végig részt vett.

1994. júliusában a terhelt ki akart szállni a termesztésből, ezért utasítást adott munkásainak a vadkender felszedésére, amiből 145 kg-nyit egy ismerősének a tanyájára elszállítottak.

1994. július 7-én a terhelt tanyáján rendőri intézkedésre került sor, amelynek során a fóliasátor alatt 100 kg súlyú indiai vadkendert; két nappal később, július 9-én a váci ismerősének a tanyáján 145 kg szárított növényt foglaltak le és semmisítettek meg. A megtalált növények szárítás utáni hasznos, marihuánaként felhasználható mennyisége 41,56-43,12 kg volt, amelynek a kábítószernek minősülő delta-9-THC tartalma a jelentős mennyiséget meghaladta.

Az 1994. július 7-én történt házkutatás alkalmával a tanyán egy zsákban megtalálták azt az 5,6 mm-es, Long Rifle kaliberű, lőfegyvernek minősülő céllövő pisztolyt a hozzá tartozó 182 db céllövő tölténnyel együtt, amelyeket a terhelt 1991-1992. évben piacon fegyvertartási engedély nélkül vásárolt és tartott.

Az első- és másodfokú bíróság egyaránt úgy ítélte meg, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvényt (a Btk.-t) időközben módosító rendelkezések mindkét cselekményt tekintve a terheltre nézve lényegesen hátrányosabbak, ezért a Btk. 2. §-a

alapján a cselekmény elkövetésekor hatályos büntető anyagi jogi szabályokat alkalmazták. E szabályok alapján a kábítószerrel visszaélés alapját képező cselekményt a Btk. 282. § (1) bekezdésének első fordulata, és a (3) bekezdése szerint, míg a lőfegyverrel, lőszerrel visszaélést a Btk. 263/A. § (1) bekezdés a.) pontjának harmadik fordulata szerint minősítették.

Az elkövetéskor hatályos Btk. 61. §-a alapján ítélték kiutasításra a terheltet azzal az indokolással, hogy a holland állampolgár terheltnek a Magyar Köztársaság területén való tartózkodása nem kívánatos.

* * *

A jogerős ügydöntő határozatoknak a kiutasítás mellékbüntetést kiszabó rendelkezése ellen, a Be. 416. § (1) bekezdés b.) pontjában meghatározott okból, evonatkozásban az ítéletek hatályon kívül helyezése, és új elsőfokú eljárás elrendelése érdekében a terhelt védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt.

Indokai szerint a jogerős határozat a tartamában meg nem határozott kiutasítás mellékbüntetésre vonatkozó részében anyagi jogi szabályt sért, ugyanis a cselekmény elbírálásakor hatályos Btk. 61. §-a lehetőséget biztosított határozott tartamú kiutasítás kiszabására is, így a terhelt számára az elbíráláskori rendelkezés kedvezőbb, enyhébb elbírálást eredményezett volna. Ezt támasztja alá a BH.2006/273. számú eseti döntés és az alapjául szolgáló Bfv.I.679/2005. számú végzés.

A Legfőbb Ügyészség részletesen indokolt írásbeli nyilatkozatában azt fejtette ki, hogy a kiutasításra vonatkozó szabályok enyhülése ellenére összhatásában a terhelt számára az elkövetéskori szabályok biztosítottak kedvezőbb elbírálást, ezért azok alkalmazására törvénysértés nélkül került sor.

Erre figyelemmel az ügyészség a felülvizsgálati indítványt nem tartotta alaposnak és a támadott határozatoknak a hatályban történő fenntartását indítványozta. (BF.2228/2009.)

A Be. 425. §-ának (1) bekezdése szerint megtartott nyilvános ülésen a védő a felülvizsgálati indítványát fenntartotta.

Szóbeli felszólalásában hangsúlyozta, hogy a terhelt a tartamában meg nem határozott kiutasítás mellékbüntetés kiszabásával jogalkotói mulasztásra visszavezethetően olyan jogi helyzetbe került, amelynek következtében uniós állampolgársága ellenére soha többet nem léphet be Magyarország területére, miután a mellékbüntetés tartamának utólagos meghatározását a Be. nem teszi

lehetővé. Ezért számára a módosított, az ítéletek meghozatalakor már hatályos anyagi jogi jogszabályok alkalmazása mindenképpen enyhébb elbírálást eredményezett volna.

A terheltet ért jogsérelem orvoslása érdekében a védő a támadott ítéletek hatályon kívül helyezését és a kutasítás vonatkozásában az eljárás megismétlését tartotta szükségesnek.

A legfőbb ügyész képviselője az írásban kifejtett álláspontjának megfelelő tartalommal szólalt fel.

* * *

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványt nem találta alaposnak, az ügyészi állásponttal értett egyet.

Előre bocsátja, hogy a felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelyre külön eljárási szabályok vonatkoznak.

Az eljárási szabályokból következően a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati jogköre korlátozott, ugyanis a támadott jogerős ügydöntő határozatokat csak a törvényben meghatározott felülvizsgálati okból, - s főszabály szerint - az azok meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján bírálhatja felül.

A felülbírálat során a jogerős határozat által megállapított tényálláshoz is kötve van.

A védő felülvizsgálati okként a Be. 416. § (2) bekezdés b.) pontjának második fordulatra, ezen belül tartalmilag a Btk. 2. §-ának a téves alkalmazására hivatkozott, hiszen jogi okfejtésének lényege az volt, hogy bár a Btk.-nak az elbíráláskor hatályos 61. §-a lehetőséget adott a határozott tartamú kiutasítás mellékbüntetés kiszabására, az eljáró bíróságok mégis az elkövetéskori, a terheltre nézve hátrányosabb rendelkezést alkalmazták.

Kétségtelen, hogy a Btk. 2. §-a értelmében ha az elbíráláskor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény enyhébben bírálendő el, akkor az új törvényt kell alkalmazni.

Az is vitathatatlan, hogy a terhelt által elkövetett cselekmények időpontjában (1992-1994. július 7-e közötti idő) és azoknak már az elsőfokon történő elbírálása (2002. május 24.) idején is más büntető anyagi jogi szabályok voltak hatályban.

Ezt felismerve az anyagi jogi szabályok időbeli hatályának kérdését az elsőfokú bíróság is vizsgálta. Noha ítéletének indokolásában az eltérő rendelkezések részletesebb egybevetésével adós maradt - arra a megállapításra jutott, hogy mind a kábítószerrel visszaélés

büntette, mind a lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntette tekintetében a módosító rendelkezések a terheltre nézve lényegesen hátrányosabbak. Ezért a Btk. 2. §-ának az általános rendelkezését alkalmazta, s a bűncselekményeket az elkövetés idején hatályos szabályok szerint bírálta el, amellyel a másodfokú bíróság is egyetértett.

Az elkövetéskori és az elbíráláskor hatályos anyagi normák egybevetésével a Legfelsőbb Bíróság az elkövetéskori szabályok szerinti elbírálást törvényesnek találta.

A töretlen bírói gyakorlat szerint amennyiben az elkövetés és az elbírálás idején más anyagi jogi szabályok voltak hatályban ezek közül azt kell alkalmazni, amelyek összhatásukban a terheltre nézve kedvezőbbek.

A büntető törvény időbeli hatályára vonatkozó rendelkezés csak egységesen alkalmazható.

Önmagában a kiutasítás mellékbüntetésre vonatkozó szabályok enyhülése nem eredményezi az enyhébb elbírálás lehetőségét, ha a bűncselekmény büntetési tételére és a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezések súlyosabbá válnak. (BH.2006/383. számú eseti döntés)

A terhelt esetében ugyanez a jogi helyzet állt elő.

Az 1998. évi LXXXVII. törvény 58. §-ával módosított Btk. 263/A. § (1) bekezdésében meghatározott lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntettének a büntetési tétele az elkövetés idején hatályban volt öt évig terjedő szabadságvesztéssel szemben az elbírálás idejére kettő évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztésre emelkedett. A kábítószerrel visszaélés büntettének öttől tíz évig terjedő büntetési tétele nem változott ugyan, viszont az elbíráláskor már hatályban volt a Btk. 83. § (3) bekezdésének azon rendelkezése, amely a büntetés kiszabásánál a büntetési tétel középértékét tekintette irányadónak, s emiatt ugyancsak súlyosabb jogi megítélést vont maga után.

Szigorodott a büntetés végrehajtási fokozata is; hiszen amíg az elkövetés idején hatályos törvény értelmében a terheltre kiszabott büntetést börtönben, úgy az elbíráláskor már - a Btk. 42. § (2) bekezdésének b.) pontja értelmében - fegyházban kellett volna végrehajtani.

Ezzel ellentétesen a kiutasítás mellékbüntetésre vonatkozó szabályok lényegében enyhültek, mivel az elkövetéskor hatályban volt törvényben nem szerepelt határozott ideig tartó kiutasítás, ezért az - mint a jelen esetben is - eleve határozatlan időre szólt, s ahhoz hogy az annak hatálya alatt álló elítélt Magyarországra visszatérhessen, külön engedélyre volt szüksége.

Az 1998. évi LXXXVII. törvény 10. §-ával módosított Btk. 61. §-ának (3) bekezdése bevezette a határozott ideig tartó kiutasítás

lehetőségét is, ily módon az egy évtől tíz évig terjedő tartamban is kiszabhatóvá vált, s a mellékbüntetésként meghatározott tartam letelte után Magyarországra történő visszatéréshez külön engedélyre már nem volt és nincs szükség.

Mindezt egybevetve a Legfelsőbb Bíróság is úgy ítélte meg, hogy összehatásukban az elkövetés kori anyagi jogi szabályok a terheltre valóban kedvezőbbek voltak.

Egyébiránt a kiszabott mellékbüntetés törvényi feltételei az elkövetés idején hatályos törvény alapján fennálltak.

A támadott jogerős ítélet helytállóan állapította meg, hogy a hazájában is már hasonló bűncselekmények miatt büntetett, jelentős tárgyi súlyú bűncselekményeket elkövető terheltnek Magyarországon való tartózkodása nem kívánatos.

Mindezekre figyelemmel a támadott ítéletek hatályon kívül helyezésére nem kerülhetett sor, miután a felülvizsgálati indítványban megjelölt felülvizsgálati ok nem valósult meg; az eljáró bíróságok a Btk. 2. §-ának sérelme nélkül hozták meg a jogerős ügydöntő határozatot.

A Legfelsőbb Bíróság ezért a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, hanem a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályukban fenntartotta.

E végzés elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatának lehetőségét a Be. 416. § (4) bekezdésének b.) pontja kizárja.

Az ismételt felülvizsgálati indítványra vonatkozó tájékoztatás a Be. 418. §-ának (3) és 421. §-ának (3) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2009. december 8.

Dr. Belegi József s. k. a tanács elnöke, Dr. Horváth Ibolya
s. k. előadó bíró, Dr. Mészár Róza s. k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírószági tisztviselő
MTné